

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 44/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')**
Συνεδρίαση της 11ης Μαρτίου 2021

airetos.gr

Σύνθεση

Πρόεδρος :Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Παναγιώτης Παναγωτσούνγκος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης και Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Εισηγητής : Καλαμάρας Ιωάννης, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 47242 οικ.Φ.109.1/20-8-2020 του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος, Επιτελείο, Κλάδος Διοικητικής Υποστήριξης, Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης, 1^ο Τμήμα Νομικών Υποθέσεων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, μετά την ακύρωση, με νεώτερη, ληφθείσα μετά από επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, απόφαση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, της αρχικώς επιβληθείσας πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης στην υπάλληλο Α.Φ. για αναξιοπρεπή, ανάρμοστη και ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εκτός υπηρεσίας, που είχε τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία, αν: α) Μπορεί να χαρακτηριστεί το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διατέλεσε η ως άνω υπάλληλος σε καθεστώς αργίας, ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, β) Το παραπάνω χρονικό διάστημα μπορεί να ληφθεί υπόψη για τη βαθμολογική και μισθολογική της

εξέλιξη, γ) Θα πρέπει να της αποδοθούν οι παρακρατηθείσες αποδοχές με ή χωρίς μεσολάβηση του πειθαρχικού συμβουλίου και αν αυτές θα αφορούν μόνο την τελευταία διετία, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4270/2014, ή όλο το χρονικό διάστημα που η υπάλληλος τελούσε σε καθεστώς αργίας. Στην περίπτωση δε αυτή, αν θα πρέπει να τις επιστραφούν άτοκα, δ) Θα πρέπει να της καταβληθεί αναδρομικά τυχόν προκύπτουσα (συνεπεία της τυχόν παραπάνω βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης) διαφορά μεταξύ των αποδοχών που δικαιούταν να λάβει και των αποδοχών που δικαιούται να λάβει μετά την επάνοδό της στην υπηρεσία και σε καταφατική περίπτωση αν αυτή υποπίπτει στη διετή παραγραφή της παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4270/2014».

.....

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό και υποβάλλεται το εξεταζόμενο ερώτημα, κατ' επίκληση διατάξεων που παρατίθενται στο νομοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης:

1. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 15367/Φ.210.7/18-03-2014 Διαπιστωτική Πράξη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, διαπιστώθηκε ότι η μόνιμη πολιτική υπάλληλος Α.Φ., η οποία κατέχει οργανική θέση στο Πυροσβεστικό Σώμα, κατηγορίας Υ.Ε. Κλάδου προσωπικού καθαριότητας και εργάζεται στην Δ.Π.Υ. Άρτας, τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία από 12-3-2014 (ημέρα σύλληψης της), επειδή στερήθηκε την προσωπική της ελευθερία, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 7/2014 ένταλμα προσωρινής κράτησης του Ανακριτή Πρωτοδικών Άρτας. Με την υπ' αριθμ. 25/2014 Απόφαση του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Άρτας αντικαταστάθηκε από 11-04-2014 η προσωρινή κράτηση της υπαλλήλου με περιοριστικούς όρους και με την υπ' αριθμ. πρωτ. 30675/Φ. 210.7/12-06-2014 Διαπιστωτική Πράξη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μεταβλήθηκε συναφώς η αιτία της θέσης σε αυτοδίκαιη αργία.

2. Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΠΠΣ/1/84/22-9-2016 απόφασή του, το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης επέβαλε στην ως άνω υπάλληλο την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, για αναξιοπρεπή, ανάρμοστη και ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά της εκτός υπηρεσίας.
3. Η ως άνω υπάλληλος, αφού παραπέμφθηκε να δικασθεί ενώπιον του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Ιωαννίνων κατηγορούμενη για τις αξιόποινες πράξεις της κατοχής και πώλησης ναρκωτικών ουσιών, της παράνομης οπλοκατοχής και της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος, με την υπ' αριθ. 353/2016 απόφαση του δικαστηρίου, που εκδόθηκε την 24-11-2016, κηρύχθηκε αθώα.
4. Εν συνεχεία, η εν λόγω υπάλληλος, επικαλούμενη την έκδοση της παραπάνω αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης, ζήτησε με την με αριθ. πρωτ. ΑΠΣ 34492/22-5-2017 αίτησή της προς το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας (κατ' άρθρο 143 του ν. 3528/2007), επίσης δε άσκησε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας την από 8-3-2018 προσφυγή της, ζητώντας την ακύρωση της υπ' αριθ. πρωτ. ΠΠΣ/1/84/22-9-2016 Απόφασης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.
5. Μετά από επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, με την υπ' αριθ. ΠΠΣ/1/166 απόφαση (Πρακτικό Συνεδρίασης της 29^{ης} Νοεμβρίου 2018) του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών, πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, η ως άνω υπάλληλος απαλλάχθηκε από το αποδιδόμενο σ' αυτήν πειθαρχικό παράπτωμα.
6. Η ως άνω υπάλληλος, παραιτήθηκε από την από 8-3-2018 ασκηθείσα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας προσφυγή της, σύμφωνα με τα με αριθ. 196/14-3-2019 πρακτικά συνεδρίασης του Γ' Τμήματος του ΣτΕ.
7. Ακολούθως, σύμφωνα με την με αριθμό πρωτοκόλλου 72564/Φ.210.2/6-11-2019 Διαπιστωτική Πράξη του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, η μόνιμη πολιτική υπάλληλος Α.Φ. επανήλθε στα καθήκοντά της και στις 14-11-2019 ανέλαβε υπηρεσία στην Διοίκηση Π.Υ.Ν. Άρτας.
8. Με την από 28-12-2018 με αριθ. πρωτ. 80545/31-12-2018 αίτησή της προς το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος η ως άνω υπάλληλος ζήτησε:
«Α. Να χαρακτηριστεί το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διετέλεσε σε καθεστώς αργίας, ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας. Β. Να ληφθεί υπόψη το

παραπάνω χρονικό διάστημα για τη βαθμολογική και μισθολογική της εξέλιξη. Γ. Να τις αποδοθούν οι παρακρατηθείσες κατά το παραπάνω διάστημα αποδοχές, ώστε να λάβει πλήρη το μισθό της για το διάστημα που διετελέσε σε καθεστώς αργίας. Δ. Να της καταβληθεί αναδρομικά τυχόν προκύπτουσα (συνεπεία της παραπάνω βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης) διαφορά μεταξύ των αποδοχών που δικαιούταν να λάβει και των αποδοχών που δικαιούται να λάβει μετά την επάνοδο της στην Υπηρεσία».

Νομοθετικό πλαίσιο

9. Στις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Α`26) (στο εξής: Υ.Κ.), ως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από τις διατάξεις του πρώτου άρθρου του ν. 4057/2012 «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» και την εκ νέου αντικατάστασή του με την υποπαράγραφο Ζ3 της Παραγράφου 3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «Εγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 (Α`222/12.11.2012)» και ίσχυε κατά το χρόνο επιβολής της κρίσιμης πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, ορίζονταν τα ακόλουθα :

« Άρθρο 103

1. Τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία:

α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης,

β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήρθη η προσωρινή κράτηση του ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους,

γ).....

δ) ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής ή της προσωρινής παύσης, και ε) .....

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντα του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Ειδικότερα :

α. Υπάλληλος ο οποίος τέθηκε σε αργία στις περιπτώσεις α` έως γ` της παραγράφου 1 ασκεί εκ νέου τα καθήκοντα του αν αθωωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

β. Η αργία της περίπτωσης δ` της παραγράφου 1 αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο της πειθαρχικής απόφασης και λήγει με την έναρξη της εκτέλεσης της πειθαρχικής ποινής της οριστικής ή προσωρινής παύσης που του επιβλήθηκε ή με την έκδοση απόφασης σε δεύτερο βαθμό ή δικαστικής απόφασης που είτε απαλλάσσει τον υπάλληλο από την πειθαρχική ευθύνη είτε του επιβάλλει ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση.

γ. ....

3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία εκδίδεται αμελλητί από το αρμόδιο για το διορισμό του υπαλλήλου όργανο. Η πράξη επανόδου του υπαλλήλου εκδίδεται από το ίδιο όργανο :

α) μετά από τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου,

β) μετά από βεβαίωση της αρμόδιας μονάδας προσωπικού ότι εκτελέστηκε η πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης που έχει επιβληθεί ή μετά από απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστηρίου που απαλλάσσει τον υπάλληλο ή του επιβάλλει ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση, ή μετά από σχετική βεβαίωση του προέδρου του οικείου δικαστικού σχηματισμού, και

γ) μετά από απόφαση του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου με την οποία ο υπάλληλος απαλλάσσεται από την πειθαρχική ευθύνη ή του επιβάλλεται πειθαρχική ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση για πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης ε` της παραγράφου 1, ή μετά από σχετική βεβαίωση του προέδρου του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου. Ο υπάλληλος επανέρχεται στην υπηρεσία του από την κοινοποίηση σε αυτόν της αντίστοιχης διαπιστωτικής πράξης».

Η ως άνω διάταξη του άρθρου 103 Υ.Κ. αντικαταστάθηκε εκ νέου από τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 «Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης - καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση- Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις» (Α`47) ως ακολούθως :

«Άρθρο 103

Αυτοδίκαιη αργία

1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:

α) Ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση.

β) Ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικράτειας ή την ημέρα που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή.

γ).....

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία.

3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ή επανόδου εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο.»

10. Στις διατάξεις του άρθρου 105 του Υ.Κ., ως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από τις διατάξεις του πρώτου άρθρου του ν. 4057/2012, κατά τον χρόνο επιβολής της κρίσιμης πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, ορίζονταν τα ακόλουθα :

«Άρθρο 105

Συνέπειες αργίας- αναστολής άσκησης καθηκόντων

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.

2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας ή σε αναστολή άσκησης καθηκόντων καταβάλλεται το ένα τρίτο (1/3) των αποδοχών του με εξαίρεση την περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 103, κατά την οποία καταβάλλεται το ένα τέταρτο (1/4) των αποδοχών του. Το υπόλοιπο των αποδοχών του ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί στον υπάλληλο, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον δεν τεθεί σε αργία σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 103 ή απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας. 4..... ».

Το παραπάνω άρθρο 105 του Υ.Κ., κατόπιν της αντικατάστασής του από την παράγραφο 6 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 «Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης -

καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις» (Α`47), ορίζει τα ακόλουθα :

«Άρθρο 105

Συνέπειες αργίας

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.

2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας καταβάλλεται το ήμισυ των αποδοχών του. Το υπόλοιπο ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή τιμωρηθεί με πειθαρχική ποινή κατώτερη από την οριστική παύση. Εάν ο υπάλληλος απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, επιστρέφεται το μέρος των αποδοχών του που παρακρατήθηκε.

3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 31-35 του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της αργίας».

11. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 25 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α` 176) προβλέπουν ότι :

«4. Ο υπάλληλος που τελεί σε κατάσταση αργίας δικαιούται το ήμισυ των αποδοχών του, πλην αυτών που συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του. Ο χρόνος αργίας δεν λαμβάνεται υπόψη για μισθολογική εξέλιξη. Ειδικές διατάξεις παραμένουν σε ισχύ.....

5. Υπάλληλος, ο οποίος επανέρχεται από την κατάσταση της διαθεσιμότητας ή της αργίας ή λόγω πλάνης σχετικά με το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα στα καθήκοντά του δικαιούται πλήρεις αποδοχές από την εκ νέου ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του. Στην περίπτωση που από οικείες διατάξεις, προβλέπεται επιστροφή αποδοχών για την περίοδο που ο υπάλληλος είχε τεθεί σε αργία, αυτή δεν δύναται να περιλαμβάνει αποδοχές που συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του. ....».

12. Στις διατάξεις του άρθρου 143 του Υ.Κ., ως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από τις διατάξεις του πρώτου άρθρου του ν. 4057/2012, κατά τον χρόνο επιβολής της κρίσιμης πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ορίζονταν τα ακόλουθα :

« Άρθρο 143

Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 114 του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν: α) τα όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 123 του παρόντος, όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση και β) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευση της.

2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος.

3. Αν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και τη βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. ....»

13. Στις διατάξεις του άρθρου 89 του Υ.Κ. ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 89

Χρόνος μη υπολογιζόμενος για προαγωγή

Στο χρόνο για προαγωγή δεν υπολογίζεται: α) ..., β) ο χρόνος της αργίας που επήλθε είτε εξαιτίας ποινικής δίωξης που κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη είτε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης που κατέληξε σε πειθαρχική ποινή τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών (3) μηνών, γ) ο χρόνος της αδικαιολόγητης αποχής από τα καθήκοντα, δ) ..., ε) ... και στ)....».

Εξ άλλου, στις διατάξεις του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο, με τον τίτλο «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» των διατάξεων που ισχύουν για την απονομή των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων» (Α` 210), ορίζονται τα ακόλουθα :

«Άρθρο 11

Θεμελιωτική συντάξιμη υπηρεσία

1. Οι υπηρεσίες αυτών που υπάγονται στις διατάξεις για τις πολιτικές συντάξεις και αναγνωρίζονται από τον Κώδικα αυτό ως συντάξιμες διακρίνονται σε πραγματικές και πλασματικές. Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία είναι αυτή που παρέχεται πραγματικά και πλασματική είναι αυτή που από πλάσμα του νόμου θεωρείται σαν συντάξιμη.2...3...4...5...6....

7. Δε θεωρείται συντάξιμος ο χρόνος της αυθαίρετης αποχής, ο χρόνος της ποινής που έχει επιβληθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο, κατά το μέρος που ο χρόνος αυτός εκτίθηκε, ο χρόνος της αργίας και της προσωρινής απόλυσης, καθώς και ο χρόνος της προσωρινής κράτησης, εκτός αν για τις περιπτώσεις αυτές επακολούθησε αθώωση ή απαλλαγή κατά περίπτωση, οπότε ο χρόνος αυτός θεωρείται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας».

Στις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (Α` 226), ως ίσχυαν έως την κατάργησή τους από το άρθρο 28 του ν. 4369/2016 (Α` 33) ορίζονταν τα ακόλουθα :

« Άρθρο 28

Μεταβατικές και Τελικές Διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου.

Κατάταξη και προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής του υπηρετούντος προσωπικού

1. Οι υπάλληλοι, που υπηρετούν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, κατατάσσονται αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας που υπηρετούν, με βάση τον συνολικό χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 98 του Υ.Κ., και το χρόνο προϋπηρεσίας στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα που έχει αναγνωριστεί για τη βαθμολογική ή τη μισθολογική κατάταξη και εξέλιξη του υπαλλήλου, ως εξής:

2. Για την ως άνω κατάταξη, δεν υπολογίζεται:

- ο χρόνος της διαθεσιμότητας,
- ο χρόνος της αργίας που επήλθε είτε εξαιτίας ποινικής δίωξης που κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη είτε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης που κατέληξε σε πειθαρχική ποινή τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών (3) μηνών,.....».

Τέλος, στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4369/2016 «Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, βαθμολογική διάρθρωση θέσεων...» (Α`33) ορίζεται ότι :

«Άρθρο 27

Μεταβατικές διατάξεις

«1. Οι υπάλληλοι, που υπηρετούν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, κατατάσσονται από 1.1.2016 αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας που υπηρετούν, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 80 και 82 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.(ν. 3528/2007), καθώς και των άρθρων 83 και 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/ 2007), με εξαίρεση τις διατάξεις των παραγράφων 5 του άρθρου 82 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) και 5 του άρθρου 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) και με βάση το συνολικό χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, που έχει αναγνωριστεί για τη βαθμολογική ή τη μισθολογική τους εξέλιξη.....

2. Για την κατάταξη σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν υπολογίζονται:

α. ο χρόνος της αργίας είτε εξαιτίας ποινικής δίωξης που κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη είτε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης που κατέληξε σε πειθαρχική ποινή τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών (3) μηνών, β. ...γ... δ.....ζ.»

14. Περαιτέρω, στις διατάξεις των άρθρων 140, 141 και 143 του ν. 4270/14 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 140

Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), παραγράφεται μετά την παρέλευση πενταετίας, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής.

2.....

3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε

παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από τη γένεσή της.

4..... 5.... 6.....

Άρθρο 141

Έναρξη παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

Η παραγραφή οποιασδήποτε απαίτησης κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη, με την επιφύλαξη κάθε άλλης ειδικής διάταξης του νόμου αυτού....

Άρθρο 143

Διακοπή παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο: α. ....β. Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αίτησης για την πληρωμή της απαίτησης, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαίτησης αρχής. Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης. Υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή.....».

15. Τέλος στις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους...» (Α' 324) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Επιτροπών, Τμημάτων και Ολομέλειας

1...2. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν:

α)...γ) Σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων....., καθώς και σε ερωτήματα της Διοίκησης,... 3...4... 5....

6. Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των

πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

16. Η αυτοδίκαιη θέση του υπαλλήλου σε κατάσταση αργίας δεν αποτελεί πειθαρχική ποινή, ούτε πράξη εκτέλεσης σχετικής απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου, αλλά προσωρινό διοικητικό μέτρο, το οποίο συνεπάγεται τη διακοπή της ενεργού άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων του υπαλλήλου για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ενόσω εκκρεμεί σε βάρος του πειθαρχική ή ποινική υπόθεση, χωρίς ωστόσο να λύεται η υπαλληλική σχέση ή να χάνεται η οργανική θέση ή ο βαθμός που κατέχει ο υπάλληλος (βλ. Ολ. ΣτΕ 1900/2014, ΝΣΚ 8/2017). Η επιβολή του εν λόγω διοικητικού μέτρου επέρχεται αυτοδικαίως από το νόμο, με μόνη την συνδρομή των οριζομένων στο άρθρο 103 του Υπαλληλικού Κώδικα (στο εξής: Υ.Κ.), αντικειμενικών προϋποθέσεων, χωρίς την παρεμβολή ουσιαστικής κρίσης διοικητικού οργάνου, η δε διαπιστωτική πράξη που εκδίδεται σχετικώς, αν και έχει χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης και συνεπώς μπορεί να προσβληθεί αυτοτελώς με αίτηση ακύρωσης, δεν διαφοροποιεί το έννομο αποτέλεσμα της αυτοδίκαιης εκτέλεσης της αργίας.

17. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις και ειδικότερα αυτές του άρθρου 89 του Υ.Κ. συνάγεται ότι χρόνος που δεν θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και δεν υπολογίζεται για τη προαγωγή του υπαλλήλου, είναι ο χρόνος της αργίας, που, όταν επήλθε εξαιτίας ποινικής δίωξης, η δίωξη αυτή κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη, όταν δε επήλθε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης, κατέληξε σε πειθαρχική ποινή τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών μηνών. Δεν αρκεί, δηλαδή, για την επέλευση της δυσμενούς για τον υπάλληλο συνέπειας της αφαίρεσης από το συνολικό χρόνο υπηρεσίας του χρόνου της αργίας, η άσκηση απλώς εις βάρος του ποινικής ή πειθαρχικής δίωξης, αλλά απαιτείται σε κάθε περίπτωση η ποινική ή πειθαρχική δίωξη να κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη του υπαλλήλου ή επιβολή εις βάρος του της ποινής τουλάχιστον του προστίμου αποδοχών τριών μηνών, αντιστοίχως (ΔΕΑ 3140/2001).

18. Η τιθέμενη με την ως άνω διάταξη προϋπόθεση επαναλαμβάνεται, εξάλλου, στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του ν. 4024/2011 και της παραγράφου 7 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007, με τις οποίες προσδιορίζεται ο μη υπολογιζόμενος για τη βαθμολογική ή τη μισθολογική κατάταξη και εξέλιξη του υπαλλήλου χρόνος αργίας, αλλά και στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου

11 του π.δ. 169/2007, με τις οποίες προσδιορίζεται ο μη υπολογιζόμενος ως συντάξιμος χρόνος.

19. Επομένως, σε περίπτωση κατά την οποία υπάλληλος που έχει τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία, λόγω της στέρησης της προσωπικής του ελευθερίας ή της επιβολής, μετά από άσκηση σε βάρος του πειθαρχικής δίωξης, της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης και στη συνέχεια, με απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, απαλλαγεί από το αποδιδόμενο σ' αυτόν πειθαρχικό παράπτωμα και εξαφανισθεί η επιβληθείσα ποινή, ο χρόνος που είχε τεθεί σε αργία θεωρείται χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας που προσμετράται στο συνολικό χρόνο υπηρεσίας για βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη (Ολ. ΝΣΚ. 708/1991, ΝΣΚ 186/2009, 529/2006, 608/1999, 416/1998, ΣΤΕ 15/2003, ΔΕΑ 3140/2001, 645/1990).

20. Στη κρινόμενη περίπτωση, κατ'εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Υ.Κ., ως ίσχυε κατά την κρίσιμη εν προκειμένω χρονική περίοδο, εκδόθηκε τόσο η πρώτη διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Δ.Τ. και Π.Π., με την οποία η υπάλληλος Α.Φ. τέθηκε, από 12-3-2014, μετά την έκδοση εντάλματος προσωρινής κράτησής της, σε αυτοδίκαιη αργία (περ. α'), όσο και η δεύτερη διαπιστωτική πράξη, με την οποία μεταβλήθηκε η αιτία της θέσης σε αυτοδίκαιη αργία λόγω της αντικατάστασης, από 11-04-2014, του εντάλματος προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους(περ. β'). Περαιτέρω, κατ'εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 103, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 4325/2015 (με έναρξη ισχύος την 11-5-2015), η δυνάμει της από 22-9-2016 με αριθ. πρωτ. ΠΠΣ/1/84 απόφασης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ομοίως επέφερε τη θέση της υπαλλήλου αυτοδικαίως σε αργία. Στη συνέχεια, κατόπιν της αθώωσης της εν λόγω υπαλλήλου με την υπ' αριθ. 353/2016 αμετάκλητη απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Ιωαννίνων και μετά την αιτήσει της ίδιας επανάληψη (κατ' άρθρο 143 του ν. 3528/2007) της πειθαρχικής διαδικασίας, το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, με την με αρ. 1/166/ 29-11-2018 απόφασή του, απάλλαξε την εν λόγω υπάλληλο από το αποδιδόμενο σ' αυτήν πειθαρχικό παράπτωμα εξαφανίζοντας την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης. Επομένως, ο χρόνος που η υπάλληλος είχε τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία πρέπει κατά τα ανωτέρω να θεωρηθεί χρόνος

πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και να προσμετρηθεί στο συνολικό χρόνο υπηρεσίας για τη βαθμολογική και μισθολογική της εξέλιξη.

21. Οι συνέπειες της αργίας, αδιακρίτως αν πρόκειται για αυτοδίκαιη ή δυνητική, ρυθμίζονται στο άρθρο 105 του Υ.Κ. Ειδικότερα, ο υπάλληλος, ο οποίος τελεί σε αργία απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπομένων καθηκόντων του και υπόκειται σε παρακράτηση μέρους των αποδοχών του, δικαιούμενος του υπολοίπου, με εξαίρεση την περίπτωση της επιβολής σε αυτόν της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, οπότε δεν του καταβάλλονται αποδοχές αργίας. Μετά την επάνοδο του τεθέντος σε αργία υπαλλήλου, το ζήτημα της επιστροφής των παρακρατηθεισών αποδοχών κρίνεται, σε κάθε περίπτωση, από το πειθαρχικό συμβούλιο, το οποίο δεν υποχρεούται άνευ ετέρου να διατάξει την επιστροφή όλου ή μέρους του παρακρατηθέντος ποσού των αποδοχών, αλλά δύναται να αποφασίσει και αντιθέτως, δηλαδή να μην αποδοθούν στον υπάλληλο οι αποδοχές που παρακρατήθηκαν κατά τη διάρκεια της αργίας, υποχρεούμενο να αιτιολογήσει ειδικώς την απόφαση του, εκτός εάν συντρέχουν οι περιπτώσεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 105 του Υ.Κ., εάν δηλαδή ο τεθείς σε αργία υπάλληλος απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, οπότε, στην περίπτωση αυτή, η απόδοση των παρακρατηθεισών κατά τη διάρκεια της αργίας αποδοχών του υπαλλήλου είναι κατά νόμο υποχρεωτική και ενεργείται χωρίς να απαιτείται προηγούμενη απόφαση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου (πρβλ. ΣΤΕ 245/2019, 2767/2014, 2233/2009, 15/2003, ΝΣΚ 161/2017, 239/2009, 186/2009, 92/2009,).

22. Στη κρινόμενη περίπτωση η ανωτέρω υπάλληλος Α.Φ. με την με αρ. 1/166/ 29-11-2018 απόφαση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών, πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, απηλλάγη από το αποδιδόμενο σ' αυτήν πειθαρχικό παράπτωμα. Συνεπώς, μετά την απαλλαγή της εν λόγω υπαλλήλου από κάθε πειθαρχική ευθύνη, η Διοίκηση οφείλει να της επιστρέψει τις αποδοχές που παρακρατήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα που αυτή είχε τεθεί αυτοδίκαια σε αργία, χωρίς την παρεμβολή υπηρεσιακού συμβουλίου (ΣΤΕ 245/2019, 15/2003, ΝΣΚ 239/2017, 161/2017, 382/2012, 186/2009, 92/2009, 312/2002).

23. Περαιτέρω, οι ανωτέρω αποδοχές θα καταβληθούν άτοκα, αφού κατά τη διάταξη του άρθρου 21 του δ/τος της 26-6/10-7-1944 περί του Κώδικα των νόμων περί δικών του Δημοσίου (Α'139), η υποχρέωση του Δημοσίου προς καταβολή τόκων αρχίζει μόνο από την επίδοση αγωγής (πρβλ. ενδ. ΑΕΔ 7/2011, Ολ. ΑΠ 1/2014), προϋπόθεση που δεν συντρέχει εν προκειμένω. Σε κάθε περίπτωση, η τυχόν επιστροφή αποδοχών, για την περίοδο που η υπάλληλος είχε τεθεί σε αργία δεν δύναται να περιλαμβάνει αποδοχές που συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων της υπαλλήλου, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 4 και 5 του ν. 4354/2015.

24. Η προθεσμία παραγραφής των αξιώσεων υπέρ και κατά του Δημοσίου, ρυθμίζεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού. Οι σχετικές με την παραγραφή διατάξεις του ν.4270/2014 ισχύουν για απαιτήσεις του Δημοσίου που βεβαιώνονται προς είσπραξη μετά την 1-1-2015, καθώς και για απαιτήσεις σε βάρος του Δημοσίου που γεννώνται μετά την ημερομηνία αυτή. Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 140 ν. 4270/2014, θεσπίζεται ως γενικός κανόνας η πενταετής παραγραφή των κάθε είδους χρηματικών αξιώσεων των τρίτων κατά του Δημοσίου, εφόσον από γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής, ενώ με τη διάταξη της παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η απαίτηση δημοσίου υπαλλήλου κατά του Δημοσίου, που αφορά σε αποδοχές, ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές ή αποζημιώσεις, παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από τη γέννησή της. Από τη ρητή διατύπωση της τελευταίας διάταξης, εξάλλου, συνάγεται ότι στην παραγραφή αυτή υπάγονται όλες οι αξιώσεις που αφορούν σε αποδοχές ή άλλες, κάθε φύσης, απολαβές ή αποζημιώσεις υπαλλήλων του Δημοσίου, που απορρέουν από την υπαλληλική τους σχέση με το Δημόσιο και γενικότερα παροχές που οι υπάλληλοι αυτοί θα ελάμβαναν εξαιτίας της υπαλληλικής τους σχέσης.

25. Η παραγραφή αυτή αρχίζει, σύμφωνα με το άρθρο 141 του ίδιου νόμου, από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε η αξίωση και έγινε δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής, με την επιφύλαξη άλλης ειδικής διάταξης (ΑΠ 1310/2009, ΣΤΕ 2885/2013, ΝΣΚ 238/2017, 274/2016, 48/2015).

26. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του 143 του παραπάνω νόμου, εφόσον άρχισε η παραγραφή μιας αξίωσης κατά του Δημοσίου και δεν συμπληρώθηκε, η παραγραφή αυτή μπορεί να διακοπεί με τη συνδρομή ενός από τους, περιοριστικά αναφερομένους στη διάταξη αυτή, λόγους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η

υποβολή αίτησης για πληρωμή στην αρμόδια δημόσια αρχή. Στην περίπτωση αυτή από τον χρόνο της απάντησης της αρχής ή από την παρέλευση εξαμήνου από την υποβολή της αίτησης (σε περίπτωση μη απάντησης της αρχής), αρχίζει νέα παραγραφή.

27. Περαιτέρω, κατά την ενώπιον του Τμήματος ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών επί της ερμηνείας των προπαρατεθεισών διατάξεων περί παραγραφής, σε συνδυασμό με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 105 του Υ.Κ., όσον αφορά στο ειδικότερο ζήτημα της παραγραφής των παρακρατηθεισών αποδοχών αργίας της υπαλλήλου, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριο Αναστασόπουλο, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτη Παππά, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιο Κίκα, Δημήτριο Κατωπόδη και Ευτυχία Κασομένου, με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. Ιωάννης Καλαμάρας, από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι, ειδικά στην περίπτωση επιστροφής των παρακρατηθεισών αποδοχών αργίας, η οποία, κατά την διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 105 του ΥΚ, προϋποθέτει τη συνδρομή της αντικειμενικής προϋπόθεσης της απαλλαγής από κάθε πειθαρχική ευθύνη του τεθέντος σε αργία υπαλλήλου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η σχετική αξίωση γεννάται με την συνδρομή της αντικειμενικής αυτής προϋπόθεσης. Επομένως, για τον χρονικό προσδιορισμό της έναρξης της παραγραφής της αξίωσης του υπαλλήλου για καταβολή αποδοχών αργίας, λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος έκδοσης από το Πειθαρχικό Συμβούλιο της σχετικής απαλλακτικής πειθαρχικής απόφασης ή ο χρόνος κοινοποίησης στον υπάλληλο ή με άλλο τρόπο γνώσης της απόφασης αυτής.

28. Λαμβανομένου υπόψη ότι η υπάλληλος Α.Φ.: α) απηλλάγη από κάθε πειθαρχική της ευθύνη με την από 29-11-2018 (με αριθμό υπ' αριθ. ΠΠΣ/1/166) απόφαση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών, πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη και β) ζήτησε την επιστροφή των παρακρατηθεισών λόγω αργίας αποδοχών της με την από 28-12-2018 (με αριθ. πρωτ. 80545/31-12-2018) αίτησή της προς το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος, η παραγραφή της εν λόγω αξίωσης άρχισε από την έκδοση (αφού από το

ιστορικό του ερωτήματος δεν προκύπτει κοινοποίηση) της παραπάνω απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου στις 29-11-2018 και διακόπηκε με την υποβολή της παραπάνω αίτησης στις 31-12-2018.

29. Επομένως, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, δεν τίθεται στην κρινόμενη περίπτωση ζήτημα παραγραφής των παρακρατηθεισών λόγω αργίας αποδοχών που άρχισε από το χρόνο που αυτές θα ήταν καταβλητέες, όπως υπολαμβάνεται από τη ερωτώσα Υπηρεσία, αλλά παραγραφής της αξίωσης επιστροφής των αποδοχών αυτών, η οποία γεννήθηκε όταν συνέτρεξε η κατά το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 105 του ΥΚ προϋπόθεση επιστροφής αυτών, όταν δηλ. η υπάλληλος απηλλάγη από κάθε πειθαρχική της ευθύνη. Συνακόλουθα, οι επιστρεπτές στην υπάλληλο αποδοχές αφορούν όλο το χρονικό διάστημα που αυτή τελούσε σε αργία και όχι την τελευταία μόνο διετία αυτού, μη τιθέμενου εν προκειμένω ζητήματος παραγραφής των παρακρατηθεισών λόγω αργίας αποδοχών κατά το προγενέστερο της τελευταίας διετίας χρονικό διάστημα.

30. Σύμφωνα με τη γνώμη του μειοψηφήσαντος στο θέμα αυτό Παναγιώτη Παναγιωτουνάκου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ., από τη συνδυαστική εφαρμογή, λόγω της τυπικής ισοδυναμίας τους, των διατάξεων των άρθρων 105 παρ. 1 και 2 του Υπαλληλικού Κώδικα και 140 παρ. 3 και 143 του ν. 4270/2014 του ισχύοντος Δημόσιου Λογιστικού (όμοιες οι αντίστοιχες των άρθρων 90 παρ. 1 και 3 και 93 του ν. 2362/1995), συνάγεται ότι στις επιστρεπτές αποδοχές του δημοσίου υπαλλήλου, οι οποίες είχαν παρακρατηθεί λόγω της θέσης αυτού σε αργία και της αποχής του συνεπεία ταύτης από τα καθήκοντά του κατ' εφαρμογή των άρθρων 103 παρ. 1 περ. α και β και 3 και 105 παρ. 1 και 2 του ν. 3528/2007, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, δεν περιλαμβάνονται οι αξιώσεις του υπαλλήλου επί των μηνιαίων αποδοχών που έχουν υποπέσει σε παραγραφή λόγω παρέλευσης δύο ετών από τη γένεση της κάθε αντίστοιχης αξίωσης, τουτέστιν από το χρόνο της έναρξης επέλευσης των επιζήμιων γι' αυτόν αποτελεσμάτων που συμπίπτει με το χρόνο μη καταβολής τους (βλ. σχετικώς ΑΕΔ 32/2008). Ο μη αποκλεισμός της εφαρμογής των ως άνω διατάξεων του Δημόσιου Λογιστικού περί παραγραφής απαιτήσεων σε βάρος του Δημοσίου στις περιπτώσεις των επανερχομένων στην υπηρεσία από την αργία δημοσίων υπαλλήλων επιβάλλεται διότι αυτές έχουν τεθεί για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος και για την ταχεία εκκαθάριση των σε βάρος του Δημοσίου αξιώσεων υπαλλήλων από περιοδικές (κατά μήνα) παροχές

(βλ. ΑΕΔ 1/2012), ενώ από την εφαρμογή τους δεν θίγονται τα συμφέροντα του απέχοντος από την υπηρεσία δημοσίου υπαλλήλου λόγω της θέσης του σε κατάσταση αργίας δεδομένου ότι παρέχεται σε αυτόν πλήρης δικαστική προστασία σε σχέση με την αιτία στέρησης του μέρους των αποδοχών του.

31. Στην προκείμενη συνεπώς περίπτωση, εφόσον δεν προκύπτει ότι η αιτούσα διέκοψε την παραγραφή των απαιτήσεών της για παρακρατηθείσες αποδοχές της, που αντιστοιχούν στην περίοδο από την ημερομηνία θέσης της σε κατάσταση αργίας μέχρι την 8η Μαρτίου 2016 (λήξη της διετίας πριν την από την άσκηση της προσφυγής της στο ΣΤΕ που διέκοψε την παραγραφή), με την άσκηση αίτησης ακύρωσης κατά της εκτελεστής διοικητικής πράξης που την έθεσε σε αργία, σύμφωνα με τις διατάξεις είτε του άρθρου 93 περ. α' του ν. 3262/1995, είτε του άρθρου 143 περ. α' του ν. 4270/2014, δεν δικαιούται επιστροφής των αποδοχών αυτών.

32. Τέλος, από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 και ειδικότερα αυτές της παραγράφου 6 συνάγεται ότι, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί επί αρμοδίως υποβαλλομένων ερωτημάτων για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, τα ερωτήματα δε αυτά της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη και σαφή εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης που την απασχολεί και προσδιορισμό των σχετικών προβληματισμών της. Επομένως, η άσκηση της, κατά τα ανωτέρω, γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, προβλέπεται για την καθοδήγηση των ενεργειών της Διοίκησης επί γεγεννημένων ήδη συγκεκριμένων ζητημάτων, όπως αυτά προκύπτουν από τα πραγματικά περιστατικά κάθε υπόθεσης.

33. Στην κρινόμενη περίπτωση η ερωτώσα υπηρεσία με το πρώτο σκέλος του τέταρτου υποερωτήματος θέτει το ζήτημα αναδρομικής καταβολής στην υπάλληλο Α.Φ. *«τυχόν προκύπτουσας (συνεπεία της τυχόν παραπάνω βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης) διαφοράς μεταξύ των αποδοχών που δικαιούταν να λάβει και των αποδοχών που δικαιούται να λάβει μετά την επάνοδο της στην υπηρεσία»*. Με το περιεχόμενο αυτό το σχετικό υποερώτημα στηρίζεται σε υποθετικά και όχι σε διδόμενα από τη Διοίκηση πραγματικά περιστατικά και ως εκ τούτου δεν εισάγεται παραδεκτώς και δεν δύναται να απαντηθεί. Κατόπιν τούτου παρέλκει περαιτέρω η

απάντηση του υποερωτήματος αυτού και ως προς το δεύτερο σκέλος του (παραγραφή της παραπάνω διαφοράς αποδοχών).

Απάντηση

34. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ'), γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι:

Μετά την απαλλαγή της υπαλλήλου Α.Φ. από κάθε πειθαρχική της ευθύνη, με νεώτερη, ληφθείσα μετά από επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, απόφαση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, η Διοίκηση οφείλει να προσμετρήσει το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η εν λόγω υπάλληλος είχε τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία στο συνολικό χρόνο υπηρεσίας για τη βαθμολογική και μισθολογική της εξέλιξη και να της επιστρέψει απόκως τις αποδοχές που παρακρατήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα που αυτή είχε τεθεί αυτοδίκαια σε αργία, χωρίς την παρεμβολή υπηρεσιακού/πειθαρχικού συμβουλίου. Στις αποδοχές αυτές δεν δύναται να περιλαμβάνονται αποδοχές που συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων της υπαλλήλου.

Περαιτέρω γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι οι ως άνω επιστρεπτές στην υπάλληλο αποδοχές αφορούν όλο το χρονικό διάστημα που αυτή τελούσε σε αργία και όχι την τελευταία μόνο διετία αυτού.

Τέλος, γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι, το τέταρτο υποερώτημα, που αφορά στο ζήτημα αναδρομικής καταβολής στην υπάλληλο Α.Φ. «τυχόν προκύπτουσας (συνεπεία της τυχόν παραπάνω βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης) διαφοράς μεταξύ των αποδοχών που δικαιούταν να λάβει και των αποδοχών που δικαιούται να λάβει μετά την επάνοδο της στην υπηρεσία», ως υποθετικό δεν εισάγεται παραδεκτώς και δεν δύναται να απαντηθεί.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 29-3-2021

**Η Πρόεδρος του Τμήματος
Χρυσάφουλα Α. Αυγερινού
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.**

**Ο Εισηγητής
Ιωάννης Ε. Καλαμάρας
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.**